

BURMISTRZ PRUSZCZA GDAŃSKIEGO

ul. Grunwaldzka 20; 83-000 Pruszcz Gdański
tel. +4858/775 99 21; fax +4858/ 682 34 51
e-mail: burmistrz@pruszcz-gdanski.pl

Pruszcz Gdański, dnia 24 czerwca 2024 r.

RS.8141.31.2024

Przewodnicząca

Rady Miasta

Pruszcz Gdański

Raport z wykonania Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2023 dla miasta Pruszcz Gdański.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Burmistrz sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy.

Alkoholizm i narkomania stanowią problemy społeczne, których rozwiązywanie należy do zadań gminy. W związku z tym na lata 2022 – 2025 opracowano jeden wspólny Program, którego głównym celem jest promocja zdrowia poprzez zapobieganie szkodom powodowanym przez alkohol oraz ograniczenie ryzyka występowania problemów związanych z alkoholem i ograniczeniem stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Elementem ww. programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Najważniejsze cele strategiczne Programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii obejmowały:

1. edukację zdrowotną,
2. poszerzanie wiedzy kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
3. prowadzenie profilaktycznych programów informacyjno – edukacyjnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, ale również profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych,
4. upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców, sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży,

5. propagowanie oraz organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, w tym prowadzenie, szczególnie dla dzieci i młodzieży, pozalekcyjnych zajęć sportowych w szkołach, jednostkach organizacyjnych Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański oraz w innych instytucjach, stanowiących integralną część całorocznej pracy profilaktycznej w celu promowania zdrowego stylu życia, bez uzależnień,
6. redukcję szkód wynikających z uzależnień poprzez:
 - 1) wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz propagowanie zdrowego stylu życia,
 - 2) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
 - 3) podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - 4) realizację zadania powierzonego Świetlicy Socjoterapeutycznej, mającej na celu działania o charakterze: edukacyjnym, profilaktycznym, opiekuńczym, wychowawczym i terapeutycznym, które skierowane są do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych lub dotkniętych uzależnieniem,
 - 5) udzielanie pomocy osobom znajdującym się w stanie kryzysu psychicznego spowodowanego uzależnieniem, m.in. w formie poradnictwa telefonicznego za pośrednictwem „Telefonu zaufania”,
7. umożliwienie skorzystania z informacji o dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej,
8. upowszechnienie informacji na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych.

Cele określone w Programie realizowane były między innymi przez:

1. Świetlicę socjoterapeutyczną, która jest placówką dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, obejmującą swoją opieką dzieci pochodzące z rodzin niepełnych, dysfunkcyjnych, dotkniętych lub zagrożonych problemem alkoholowym. Głównym celem świetlicy jest prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. W 2023 roku świetlica czynna była od poniedziałku do piątku od godziny 15⁰⁰ do godziny 19⁰⁰; obejmowała opieką wychowawczą 22 dzieci w wieku od 6 do 16 lat. Dzieci kwalifikowane były do udziału w zajęciach socjoterapeutycznych

po wcześniejszym rozeznaniu sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego i psychologa oraz na wniosek pedagoga szkolnego. W świetlicy pracował psycholog i 3 terapeutów.

Głównym celem zajęć terapeutyczno – pedagogicznych prowadzonych w 2023 roku było polepszenie i wzmocnienie komfortu psychicznego dzieci i młodzieży. Program miał na celu ukazać wspierające, zdrowe środowisko, zwiększyć odporność dzieci i młodzieży, a poprzez naukę wskazać jak radzić sobie z trudnymi emocjami, rozwiązywać konflikty, nauczyć się przewidywania konsekwencji własnych działań. Program miał również wskazać dzieciom i młodzieży osoby, do których mogą zwrócić się o pomoc, czy też o poradę. Prowadzone były ćwiczenia z umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zaszczepienie w młodych osobach poczucia odpowiedzialności za własne czyny oraz rozwijanie umiejętności społecznych. Głównym celem i tematyką zajęć było ukazanie pozytywnych zmian, które zachodzą wśród dzieci i młodzieży.

Wychowankowie świetlicy objęci byli pomocą w nauce, pomocą w sytuacjach kryzysowych w szkole i rodzinie. W tym celu pracownicy świetlicy współpracowali z rodzicami, przeprowadzali rozmowy indywidualne, udzielali porad wychowawczych i psychologicznych. Świetlica Socjoterapeutyczna podejmowała także współpracę ze szkołami, do których uczęszczają dzieci, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Pruszczu Gdańskim, Centrum Kultury i Sportu w Pruszczu Gdańskim, Domem Dziennego Pobytu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim, pracownikami socjalnymi Ośrodka oraz Komendą Powiatową Policji w Pruszczu Gdańskim. Terapeuci oraz psycholog we współpracy z pracownikami socjalnymi utrzymywali ścisły kontakt z rodzicami dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlicy, dokonywali rozeznania wszystkich środowisk podejmując pracę socjalną ukierunkowaną na wzmocnianie i uaktywnianie rodzin w rozwiązywaniu problemów.

Najważniejsze wydarzenia w Świetlicy Socjoterapeutycznej w 2023 r.:

10.02.	Międzynarodowy Dzień Pizzy – zajęcia kulinarne.
14.02.	Walentynki – przedstawienie dzieciom genezy świąt oraz ciekawostek na jego temat. Zabawy i wróżby walentynkowe, „Poczta walentynkowa”.
16.02.	Tłusty czwartek – kulinaria.
17.02.	Bal karnawałowy – konkursy, zabawy.
08.03.	Dzień Kobiet – zajęcia plastyczne kolorowe kwiaty z papieru.
21.03.	Dzień Wagarowicza – uczczenie Pierwszego Dnia Wiosny. Zajęcia kulinarne – kolorowe kanapki.
24.03.	Międzynarodowy Dzień Teatru – sztuka i kreacja w życiu codziennym – wzmocnienie przyjaźni i więzi międzyludzkich. Zajęcia kulinarne – pizza.
04.04.	Światowy Dzień bezdomnych zwierząt - „Pomóż pomagać”.

07.04.	Śniadanie Wielkanocne – „Zajązek” – upominki, konkursy, zabawy.
11.04.	Dzień czekolady – zajęcia kulinarne – czekoladowe ciasteczka, gorąca czekolada.
27.04.	Światowy dzień książki i praw autorskich – z książką przez świat.
28.04.	Obchody Świąt Narodowych – Święto Pracy, Święto Flagi, Święto Konstytucji 3 Maja – poznanie historii świąt 1,2 i 3 – go maja.
09.05.	Dzień Bibliotekarzy i Bibliotek – wyjście do Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Pruszczu Gdańskim – prelekcja na temat pracy bibliotekarzy i roli bibliotek w budynku dziedzictwa kulturowego.
16.05.	Święto Polskiej Muzyki i Plastyki, Dzień Niezapominajki – zajęcia plastyczne.
17.05.	Międzynarodowy Dzień Muzeów – burza mózgów na temat roli muzeów w kształtowaniu indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za światowe dziedzictwo- wspólne dziedzictwo całej ludzkości.
23.05.	Dzień Praw Zwierząt – konkurs plastyczny – moje ulubione zwierzątko. Film przyrodniczy.
26.05.	Obchody Dnia Matki – wykonywanie laurek dla mam.
01.06.	Dzień Dziecka – impreza plenerowa: konkursy, zabawy, zajęcia kulinarne.
02.06.	Dzień Ochrony Środowiska – degradacja środowiska – ludzie nie są jedynym gatunkiem na ziemi.
15.06.	Światowy Dzień Krwiodawcy – prelekcja na temat korzyści wynikających z bycia dawcą krwi.
22.06.	Dzień Ojca – wykonanie laurek, okolicznościowej gazetki.
19.06.	Uroczyste zakończenie „roku świetlicowego”.
02.10.	Uroczyste rozpoczęcie „roku świetlicowego” 2023/2024. Omówienie programu pracy świetlicy – wprowadzenie nowych form i zasad prowadzenia zajęć terapeutycznych.
09.10.	Dzień znaczka pocztowego – zajęcia plastyczne „Mój wymyślony znaczek”
16.10.	Światowy dzień chleba – zajęcia kulinarne kolorowe kanapki.
20.10.	Europejski Dzień Seniora – pogadanka na temat osób starszych „Dzisiejsza młodzież a osoby starsze”.
30.10.	Obchody Dnia Wszystkich Świętych – wyjście na cmentarz, zapalenie zniczy.
31.10.	Dzień dyni – praca twórcza - dekorowanie dyni.
02.11.	Dzień Wszystkich Świętych – „Pamiętamy o tych, którzy już odeszli”.
10.11.	Obchody Dnia Niepodległości – tradycje, kultura, symbole narodowe.
17.11.	Dzień czarnego kota – „Prawo do poczucia bezpieczeństwa”.
21.11.	Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień – dzień dobrych uczynków i pozytywnych emocji.
22.11.	Dzień Kredki – „Mój świat w kolorach tęczy”.
24.11.	Dzień pluszowego misia – ulubione maskotki z dzieciństwa.
27.11.	Dzień ciasta – zajęcia kulinarne - naleśniki z bitą śmietaną i marmoladą.
30.11.	Dzień białych skarpetek. Andrzejki – zabawa z wróżbami.
06.12.	Mikołajki – upominki, konkursy, zabawy.
13.12.	Uroczysta kolacja Wigilijna z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

Na zadania realizowane w świetlicy socjoterapeutycznej została wydatkowana kwota 328 701,47 zł.

2. Prowadzenie punktu informacyjno – konsultacyjnego, prowadzonego przez Sekretarza Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w siedzibie Urzędu Miasta Pruszcz Gdański. Do punktu wpłynęło 15 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, z tego 10 wniosków skierowano do Sądu, 3 osoby zdecydowały się na dobrowolne leczenie indywidualne, w stosunku do 2 osób umorzono postępowanie. Dodatkowo przekazano do Sądu 5 wniosków, wobec których postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego trwało od 2022 roku. W ramach działalności punktu konsultacyjnego udzielono 22 porady osobom uzależnionym oraz 7 porad członkom rodzin osób uzależnionych.

3. Mieszkańcy Pruszcza Gdańskiego mogli również skorzystać z poradnictwa udzielanego przez Gdański Telefon Zaufania. Telefon Zaufania działał w ramach Stowarzyszenia „Polskie Towarzystwo Pomocy Telefonicznej” z siedzibą w Sopocie. Usługa ta prowadzona była przez specjalistów z różnych dziedzin m.in. psychologów, lekarzy, terapeutów. Były to osoby przeszkolone w różnych zakresach, w tym również z profilaktyki uzależnień. W okresie od 2 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. przeprowadzono 2.839 rozmowy merytoryczne. W 51 % poszukującymi wsparcia były kobiety. Najważniejszymi problemami, jakie obserwuje się w Telefonie Zaufania są dramaty życia codziennego jak: osamotnienie, sytuacje stresowe często wymagające pomocy specjalistycznej, przemoc psychiczna, myśli i zamiary samobójcze, próby samobójcze, niepokoje światopoglądowe, które stanowiły 22% wszystkich telefonów. Drugimi co do ilości były problemy zdrowotne - 19%. Problemy rodzinne zgłaszano w 16 % rozmów, a różnego typu sprawy społeczne w 19 %. Uzależnienia jako samodzielny temat wystąpiły w 5% rozmów, z tym, że jako temat towarzyszący przejawiały się w ponad 50 % rozmów. Bezpośrednie rezultaty działania Telefonu Zaufania, jak również terytorialny zasięg udzielonej pomocy są bardzo trudne do zmierzenia i mogą być oceniane jedynie szacunkowo, ze względu na specyfikę tej pomocy, wynikającą z konieczności ścisłego przestrzegania międzynarodowych reguł obowiązujących w Telefonie Zaufania, zwłaszcza zasady anonimowości i poufności. Nawet te mierniki mogą jednak pokazywać tylko przybliżone efekty, nie uwzględniając bowiem takich czynników jak: czas trwania rozmów (od paru minut do kilku godzin), poziom łagodzenia napięć emocjonalnych czy stopień wyciszenia agresji bądź załagodzenia głębokości depresji u części rozmówców.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w wyniku przeprowadzonego konkursu ofert, ogłoszonego na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym, podpisano 10 umów

na realizację zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia oraz przeciwdziałania alkoholizmowi i patologiom społecznym na łączną kwotę 160.000,00 zł.

Zadania realizowane były przez:

- a) Polskie Towarzystwo Pomocy Telefonicznej,
- b) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Pruszczu Gdańskim,
- c) Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk”,
- d) Miejski Klub Sportowy Czarni,
- e) Rugby Club Czarni Pruszcz,
- f) Fundacja Edukacji i Wspierania Rodziny BRAMA,
- g) Klub Sportowy Edukacyjny Zakątek,
- h) Fundacja Zdrowo Jem, Zdrowo Żyję

i obejmowały głównie organizowanie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców zagrożonych patologiami społecznymi. Podejmowanie działań integracyjnych na rzecz środowiska lokalnego, w celu promowania zdrowego stylu życia, bez uzależnień oraz działania profilaktyczne, edukacyjne w zakresie zdrowia i jego ochrony.

5. Działalność profilaktyczna w placówkach oświatowych. Szkoły z terenu miasta Pruszcz Gdański (ZSO nr 1, SP nr 2, SP nr 3 i SP nr 4) łącznie wydatkowały kwotę 123 912,52 zł na realizację programu profilaktycznego. W ramach programu zostały zrealizowane zajęcia profilaktyczne „EduLyke” dotyczące uzależnień behawioralnych, warsztaty profilaktyczne prowadzone przez specjalistów z Centrum Profilaktyki i Reedukacji „Atelier” nt. fonoholizmu i depresji oraz zajęcia terapeutyczne metodą Alfreda Tomatisa, które wpływają na poprawę funkcjonowania uczniów z problemami wychowawczymi. Prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych jako alternatywne formy aktywności ruchowej w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży. Głównym celem przeprowadzonych zajęć było zapobieganie patologiom społecznym i uzależnieniom.

6. Warsztaty informacyjno – edukacyjne pn. „Dopalanie to śmiertelne wspomaganie” przeprowadzone przez funkcjonariuszy Policji dla klas 8 szkół podstawowych z terenu miasta Pruszcz Gdański. Warsztaty miały na celu dostarczenie wiedzy o substancjach psychoaktywnych, konsekwencji ich używania oraz zapoznanie młodzieży z metodami zachowań asertywnych wobec presji grupy. W warsztatach wzięło udział 207 uczniów. Na przeprowadzenie warsztatów i zakup materiałów profilaktycznych wydatkowano kwotę 8 400,00 zł.

7. Działalność profilaktyczna samorządowych instytucji kultury:

a) Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Pruszczu Gdańskim organizowała warsztaty i spotkania profilaktyczne dla placówek oświatowych z terenu miasta Pruszcz Gdański. Dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz z klas I – III szkół podstawowych miały możliwość uczestniczenia w warsztatach z dykcji i lekcjach bibliotecznych z elementami biblioterapii (tzw. leczenie książką). Zajęcia miały na celu zrozumieć swoje emocje i poznać sposoby radzenia sobie z emocjami. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała dla przedszkolaków i dzieci szkół podstawowych warsztaty: teatralne, plastyczne, zdrowego stylu życia, filozoficzne oraz komiksowe. Na spotkania i warsztaty wydatkowano kwotę w wysokości 40 000,00 zł.

b) Centrum Kultury i Sportu w Pruszczu Gdańskim organizowało spotkania profilaktyczne w zakresie walki z uzależnieniami od hazardu, urządzeń elektronicznych i gier komputerowych dla pruszczańskiej młodzieży. Celem spotkań było wskazanie alternatywnych dróg samorealizacji i form spędzania czasu wolnego oraz zachęcenie do uczestnictwa w kulturze i jej współtworzeniu. Ze środków finansowych w wysokości 59 808,28 zł sfinansowano m. in. profilaktyczne pikniki, spektakle teatralne oraz występy muzyczne.